

Indikaattori	Teema	Väestöryhmä	Tietolähde	Lisätieto	Alueen KUNTA-listalla Sotkanet	Rautalampi koko maa	kunnan toiminto, kenen tehtävä	kytkös strategiaan		
Hyvinvoinnin tila										
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Elinolot	lapset	Toimeentulotukirekisteri (THL). Sotkanet 5097.	Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuuden koko väestön lapsiperheistä. Lapsiperhe on perhe, jossa huoltajia on joko yksi tai kaksi ja ainakin yksi lapsista on alaikäinen (alle 18-vuotias). Lapsiköyhyys on merkittävä lastensuojelun ja huono-osaisuuden riskitekijä.	1	1	1	3,7	2,8	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Elinolot	nuoret	Tilastokeskus (Tutkintorekisteri). Sotkanet 3219.	Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Yhteiskuntaan ja työelämään kiinnittyminen on vaikeampaa niille nuorille, jotka eivät peruskoulun jälkeen suorita toisen asteen koulutusta. Hyvinvointiongelmien tiedetään usein kasautuvan: peruskoulun jälkeistä jatkotutkintoa vaille jäävillä nuorilla on enemmän toimeentulon ja mielenterveyden ongelmia. Yhtenä syynä koulutuksen ulkopuolelle jäämisessä voi olla nuoren päihteiden käyttö. Koulutuksen ulkopuolelle jääminen voi vastaavasti altistaa päihteiden käytön lisääntymiselle. Tutkinnon suorittaminen lisää nuoren mahdollisuuksia saada työtä. Nuorten tilannetta tulisi edistää luomalla sektorirajat ylittäviä ratkaisuja ja toimintamalleja kouluttautumisen ja työelämään kiinnittymisen parantamiseksi.	1	1	1	10,6	7,9 Nuorten paja, TUVA-koulutus, etsivä nuorisotyö, nuorisotyö; perusopetus, lukio	elinvoima ja hyvinvointi
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta	Elinolot	nuoret	Tutkintorekisteri (Tilastokeskus), Työnvälitystilasto (TEM). Sotkanet 189.	Indikaattori ilmaisee 15 - 24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24 -vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15 - 24-vuotias työtön. Työ on monelle pääasiallinen toimeentulon lähde, mutta tärkeä myös sosiaalisten kontaktien ja itsensä toteuttamisen kannalta. Useat hyvinvoinnin vajeet ovat työttömillä yleisempiä kuin työllisillä. Hyvinvoinnin vajeet myös kasautuvat useammin. Nuorten kohdalla olennainen on kokemus osallisuudesta yhteiskuntaan ja siihen liittyvät tulevaisuudennäkymät. Eriarvoisuuden kaventamisen näkökulmasta tärkeä indikaattori. Ennustaa sote-palvelujen tarvetta.	1	1	1	12,2	14 Nuorten paja, TUVA-koulutus, etsivä nuorisotyö; perusopetus, lukio, aikuislukio	elinvoima ja hyvinvointi
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15-64-vuotiaista	Elinolot	työikäiset	Työnvälitystilasto (TEM). Sotkanet 3071.	Indikaattori ilmaisee vaikeasti työllistyvien osuuden (%) 15 - 64-vuotiaasta väestöstä. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisenä, jos se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula. Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, jotka liikkuvat työttömyyden, työvoimapolitiittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä.	1	1	1	4	5,3 kansalaisopisto, aikuislukio, liikuntatoimi, kirjasto, kulttuuritoimi, nuorten paja, TUVA-koulutus	joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Elinolot	työikäiset	Toimeentulotukirekisteri (THL). Sotkanet 234.	Indikaattori ilmaisee kuinka suuri osuus työssä olevasta väestöstä on toimeentulotuen piirissä pitkäaikaisesti. Pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden kohdalla korostuu myös kasautuva syrjäytymisriski, mihin liittyvät ilmiönä niin pitkäaikaistyöttömyys kuin kotitalouden jäsenen ylisukupolvisen syrjäytymisen riski.	1	1	1	1,7	2,7 kansalaisopisto, aikuislukio, liikuntatoimi, kirjasto, kulttuuritoimi, nuorten paja	joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi
75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokunnat, % vastaavanikäisten asuntokunnista	Elinolot	iäkkäät	Asunnot ja asuinolot -tilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 2451.	Indikaattori ilmaisee 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntien osuuden prosentteina vastaavanikäisten asuntokunnista. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.	1	1	1	54,8	56,6	
Omaisohoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä	Elinolot	iäkkäät	Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL). Sotkanet 3262.	Indikaattori ilmaisee vuoden aikana omaishoidon tuella hoidettavien 75 vuotta täyttäneiden, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä.	1	1	1	2,6	4,6	

Lihavuuden yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla	Elintavat	lapset	Perusterveydenhuoltotilasto (THL). Sotkanet 3232, 3234, 3236.	Indikaattori ilmaisee lihavuuden (ISO-BMI ≥ 30 kg/m ²) yleisyyden 2-16-vuotiailla lapsilla prosentteina. Indikaattorin tiedot perustuvat lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon terveystarkastuksissa mitattuihin pituus- ja painotietoihin. Lihavuus on määritelty suomalaisten lasten aikuisen painoindexiä vastaavan painoindexin (ISO-BMI) kriteeristön mukaan. Lihavuus on yhteydessä lasten ja nuorten hyvinvointiin ja terveyteen monin tavoin jo lapsuudessa ja myöhemmin aikuisuudessa. Lihavuus on yhteydessä myös heikentyneeseen elämänlaatuun; lasta tai nuorta saatetaan kiusata tai syrjiä. Lapsuus- ja nuoruusiässä alkaneella lihavuudella on taipumusta jatkua aikuisikään. Lasten ja nuorten tervettä kasvua voidaan edistää kunnassa usean toimijan yhteistyöllä; esimerkiksi tukemalla lasten, nuorten ja perheiden voimavaroja ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, hyvää ravitsemusta sekä monipuolista ja turvallista liikumista. Niiden mahdollistaminen on investointi tulevaisuuteen. Kunnassa ja hyvinvointialueilla tehtävillä päätöksillä on vaikutusta lasten hyvinvointiin, terveyteen ja elinympäristöön. Lasten ja nuorten terveen kasvun tukeminen, lihavuuden ehkäiseminen ja hoito edellyttävät yhteisiä tavoitteita ja toimivaa yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueiden välillä.	1	1	3,4/9,4/14,4	5,2/7,0/7,6	varhaiskasvatus, perusopetus, lukio; kouluruokailusuositus	elinvoima ja hyvinvointi
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista	Elintavat	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 3904.	Indikaattori ilmaisee koululounaan vähintään yhtenä päivänä kouluviikon aikana syömättä jättävien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Koululounaan syöminen on yhteydessä muihin elintapoihin, koulussa jaksamiseen ja oppimiseen. Ravitsemuksen lisäksi kouluruokailulla on myös opetuksellinen ja kasvatuksellinen tehtävä. Kouluruokailu on osa kuntien strategiseen päätöksentekoon perustuvaa toimintaa ja alueellista kehitystä. Kunta voi edistää oppilaiden hyvää ravitsemusta panostamalla kouluruokailun laatuun sekä siihen liittyvään ravitsemus- ja ruokakasvatukseen riittäväällä resursoinnilla. Kouluruokailun edistäminen edellyttää yhteistyötä terveydenhuollon, ruokapalveluiden edustajan ja opetustoimen välillä, esim. ruokapalvelujen osallisuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä. VRN, OPH ja THL. Kouluruokailusuositus: https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-791-6	1	1	8,8	34,4	varhaiskasvatus, perusopetus, lukio; kouluruokailusuositus	elinvoima ja hyvinvointi
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Elintavat	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4822, 4727-4729.	Indikaattori ilmaisee vähintään tunnin päivässä liikkuvien peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Liikunta-aktiivisuudella on selkeä yhteys hyvinvointiin. Liikunnalla on myönteisiä vaikutuksia lasten kasvuun, kehitykseen, oppimiseen, terveyteen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Liikuntasuosituksen mukaan lasten tulisi liikkua monipuolisesti vähintään 1–2 tuntia päivässä. Liikuntalain mukaan kunnan tehtävänä on luoda terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä. Lisäksi kunnan tulee kuulla asukkaita liikuntaa koskeissa keskeisissä päätöksissä sekä seurata kunnan asukkaiden liikunta-aktiivisuutta. Liikkuva koulu -ohjelman tavoitteena on lisätä koululaisten fyysistä aktiivisuutta vakiinnuttamalla kouluihin liikunnallinen toimintakulttuuri.	1	1	40,0/23,2/13,2	42,8/24,3/17,5	metsäeskeri; perusopetus; liikuntavälkät; nuorisotyö; liikuntatoimi; lukio	elinvoima ja hyvinvointi
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Elintavat	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4730-4732.	Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka tupakoivat, nuuskaavat tai käyttävät vesipiippua tai sähkösavuketta päivittäin. Indikaattori heijastelee kuntien onnistumista terveyden edistämässä, hyvinvoinnin tilaa, tarvetta terveydenedistämistoimille, opiskeluhuollon tarvetta. Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä (ammattioppilaitos ja lukio) kuvavat tarvetta ja onnistumista terveyserojen kaventamiselle.	1	1	5,8/17,9	7,6/4,7	perusopetus, lukio, nuorisotoimi; nuuska-agentit	elinvoima ja hyvinvointi
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Elintavat	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 5362-5364.	Indikaattori ilmaisee niiden nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, joiden päihteiden käyttö herättää huolta. Indikaattori kuvaa sen joukon osuutta, joilla kunnassa on päihteisiin liittyen erityisen tuen tarvetta, mutta myös ehkäisevän päihdetyön tarvetta kunnassa. Kouluterveyskyselyn kysymys 114: vähintään 2 seuraavista ehdoista toteutu: 1) kokeillut ainakin kahdesti marihuanaa / hasista (kannabista) (kys. 68), 2) tosi humalassa vähintään kerran kuussa (kys. 64), 3) käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta (kys. 55-58) tai 4) pelaa rahapelejä viikoittain. Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä kuvaavat tarvetta ja onnistumista terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa.	1	1	4,3/15,4	6,3/6,7	perusopetus, lukio, nuorisotoimi; EPT	elinvoima ja hyvinvointi

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Terveydentila	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4817, 286, 3931, 3916.	Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai melko tai erittäin huonoksi kokevien opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Koetun terveyden on todettu kuvaavan nuorten hyvinvointia, toimintakykyä, terveyspalvelujen käyttöä ja terveyskäyttäytymistä. Perhetekijöillä ja terveyskäyttäytymisellä, kuten liikunnan harrastamisella, unella, tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä, on yhteys nuorten itsearvioituun terveyteen. Kouluissa, oppilaitoksissa ja opiskeluhuollossa voidaan vaikuttaa lasten ja nuorten kokemuksiin omasta terveydestä esimerkiksi yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin. Sen avulla edistetään oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Lisäksi lapsilla ja nuorilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon kuten koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluihin. On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokeviin lapsiin ja nuoriin sekä ottaa huomioon lasten ja nuorten perhetausta ja mahdollinen terveydellinen riskikäyttäytyminen. Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä kuvaavat tarvetta ja onnistumista terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa.	1	1	1	28,0/29,0/-	10,8/25,7/26,5	perusopetus, lukio: terveystieto, oppilashuolto, ryhmäyttäminen, kaveritaidot, tunnetaidot	elinvoima ja hyvinvointi
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu	Terveydentila	työikäiset	Sairastavuusindeksi (THL). Sotkanet 243. (Huom. Kevästä 2023 alkaen tämän indikaattorin korvaa uusi kansallinen terveysindeksi, joka toteutetaan THL:n ja Kelan yhteistyönä.)	Indeksi ilmaisee kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa, joista sairauksien merkitystä arvioidaan. Indeksissä sisältyvät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelsairaudet, mielenterveyden ongelmat, apturmat ja dementia. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta.	1	1	1				elinvoima ja hyvinvointi
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Mielenterveys	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 328, 346, 337.	Indikaattori ilmaisee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden opiskelijoiden osuuden (%) ko. ikäluokassa, jotka vastasivat Kouluterveyskyselyn ko. kysymykseen. Kuvaa nuorten mielenterveyttä. Ahdistuneisuus on nuorilla yleisimpiä mielenterveyden ongelmia. Lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmat rasittavat hoitojärjestelmää erityisesti yleisyyden ja pitkäkestoisuuden vuoksi. Palvelujen, avun ja tuen tarve. Ohimenevillä ahdistuksen tunteilla ei ole taloudellisia vaikutuksia. Ahdistushäiriö sen sijaan vaikeuttaa nuoren pärjäämistä opiskelussa ja muista iänmukaisista haasteista suoriutumista. Ahdistushäiriö altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka voivat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista. Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä kuvaavat tarvetta ja onnistumista terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa.	1	1	1	21,5	19,4	perusopetus, lukio, nuorisotyö: ryhmäyttäminen, tunnetaidot, kaveritaidot; oppilas- ja opiskelijahuolto	elinvoima ja hyvinvointi
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Elämänlaatu	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4811, 4700-4702.	Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ovat erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta. Lapsuudessa ja nuoruudessa elämään tyytyväisyyteen vaikuttavat seuraavat tekijät: Elämäkokemukset ja ihmissuhteet perheessä ja kaveripiirissä, kokemus elämässä pärjäämisestä ja elämän olemisesta hallinnassa, tunne omasta arvokkuudesta, tunne päivittäisten tekemisten merkityksellisyydestä, tunne siitä että elämällä on päämäärä ja tarkoitus, lapsuudenkodin ongelmat tai myönteinen ilmapiiri, menestyminen koulussa, tunne koulu yhteisöön kuulumisesta, itsetuntemus, itsetunto, perherakenne (korkeimman sosioekonomisen kotitautaan omaavat nuoret tyytyväisimpiä). Lasten ja nuorten kokemus tyytyväisyyden elämään voi suojella lasta tai nuorta esimerkiksi stressin kielteisiltä vaikutuksilta sekä ehkäistä psyykkisiä ongelmia ja ei-toivottua psykopatologista käyttäytymistä. Kouluissa toteutetuilla, lasten ja nuorten sosiaalisia taitoja, tunnetaitoja ja henkilökohtaisia vahvuuksia vahvistavilla interventioilla on todettu myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten kehitykseen.	1	1	1	82,0/57,4/57,9	85,1/68,2/68,4	perusopetus, lukio, nuorisotyö: ryhmäyttäminen, tunnetaidot, kaveritaidot; oppilas- ja opiskelijahuolto	elinvoima ja hyvinvointi
Keskusteluvaikkeitä vanhempien kanssa, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Osallisuus	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4831, 329, 347, 338.	Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka eivät pysty juuri koskaan keskustelemaan vanhempiensa kanssa omista asioistaan. Indikaattori heijastelee miten alue on onnistunut vanhemmuuden tuen tehtävässään (LOS § 18 toteutuminen).	1	1	1	7,2	7,9	varhaiskasvatus: vanhemmuuden tuki; perusopetus, lukio huoltajayhteistyö; perusopetus, lukio, ryhmäyttäminen, tunnetaidot, kaveritaidot; kansalaisopiston taitteen	elinvoima ja hyvinvointi
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Osallisuus	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4816, 4712-4714.	Indikaattori ilmaisee yksinäiseksi itsensä tuntevien lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Indikaattori kuvaa osallisuutta heijastelee miten alue on onnistunut yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamisessa (LOS § 6 toteutuminen).	1	1	1	14,5/15,4	15,9/17,8	perusopetus, lukio, ryhmäyttäminen, tunnetaidot, kaveritaidot; kansalaisopiston taitteen	elinvoima ja hyvinvointi
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % äänioikeutetuista	Osallisuus	työikäiset	Tilastokeskus. Sotkanet 3076.	Indikaattori ilmaisee äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista. Indikaattori kuvaa kuntalaisten osallistumista kunnalliseen poliittiseen päätöksentekoon.			1	56,6	55,1		viestintä ja vuorovaikutteisuus

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta	Tapaturmat	kaikki	Erikoissairaanhoitotilasto (THL), Perusterveydenhuoltotilasto (THL). Sotkanet 3952.	Indikaattori ilmaisee vuoden aikana koti- ja vapaa-ajan tapaturmien vuoksi sairaanhoitoa saaneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiikäilukua. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Antaa varsin tarkan kuvan ilmiöstä ja tulokset ovat vertailukelpoisia kuntien välillä.							1			varhaiskasvatus, perusopetus, lukio; turvallisuuskasvatus	elinvoima ja hyvinvointi
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Tapaturmat	iäkkäät	Erikoissairaanhoitotilasto (THL), Perusterveydenhuoltotilasto (THL). Sotkanet 3959.	Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavanikäistä asukasta kohti.		1	1	126,9		342,7			liikuntatoimi, kansalaisopisto	elinvoima ja hyvinvointi	
Liikennevahinkojen uhrit / 1000 asukasta	Tapaturmat	kaikki	Liikennevakuutuskeskus / Onnettomuustietoinstituutti OTI: https://tilastoportaalikeskus.fi/SASVisualAnalyticsViewer/VisualAnalyticsViewer_guest.jsp?reportName=Liikennevahinkoportti&reportPath=/6.%20Julkisen/1.%20Liikenne/Raportit/&reportViewOnly=true&reportContextBar=true (Valitse "Vammautuneet henkilöt", uusien tilastovuosi ja oma kunta)	Indikaattori ilmaisee liikennevahingoissa loukkaantuneet ja kuolleet henkilöt alueella / 1000 asukasta. Vammautuneeksi katsotaan lievimillään henkilö, jolle on korvattu vammojen tarkastuskäynnistä syntneitä kuluja. OTIn vuosittaisiin liikennevahinkotilastoihin on koottu kaikki vakuutusyhtiöiden korvaamat liikennevahingot. Vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto, joka on vahinkomäärältään maan laajin liikenneonnettomuustilasto.		1							varhaiskasvatus, perusopetus, lukio	elinvoima ja hyvinvointi	
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5 luokan oppilaisista, 8. ja 9. luokan oppilaisista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Turvallinen elinympäristö	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4834, 1514, 3928, 3913.	Indikaattori ilmaisee koulukiusaamisen kohteeksi kerran viikossa tai useammin lukukauden aikana joutuneiden lasten/nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista kouluikäisistä. Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielen terveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen on yksi mahdollisuus ehkäistä mielen terveyden ongelmia. Indikaattori kuvaa yhdenvertaisuutta ja heijastelee sitä miten kunta on onnistunut yhteisöllisen opiskeluun toteuttamisessa.		1	1	12,0/5,8	7,9/6,0				varhaiskasvatus, perusopetus, lukio; ryhmäytyminen, kaveritaidot, tunnetaidot	elinvoima ja hyvinvointi	
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaisista, 8. ja 9. luokan oppilaisista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Turvallinen elinympäristö	lapset	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 4890 ja 4956-4958.	Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden (%) kysymykseen vastanneista kouluikäisistä, jotka ovat kokeneet vanhempien tai muun huoltajien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana. Lapsen tai nuoren kaltoinkohtelu ja fyysinen väkivalta aiheuttaa lapselle tai nuorille runsaasti haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Fyysisen väkivallan kokeminen voi aiheuttaa fyysisiä vammoja, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia sekä pitkäaikaisina seurauksina erilaisia sairauksia. Fyysinen pahoinpitely voi johtaa lapsen kuolemaan. Fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneiden lasten ja nuorten älyllisen kehityksen on todettu hidastuneen. Lisäksi fyysisen väkivallan on todettu lisäävän psyykkisten ongelmien riskiä kuten ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta. Fyysinen väkivalta ja kaltoinkohtelu johtaa lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen häiriintymiseen, millä itsessään on vakavia seurauksia. Lapsena fyysisen väkivallan ja pahoinpitelyn kohteeksi joutuneet lapset pahoinpitelevät aikuisuudessa suuremmalla todennäköisyydellä kumppaniaan tai osallistuivat muuhun rikolliseen toimintaan kuin muilla keinoin kasvatetut ikätoverinsa. Väkivalta työ on ennaltaehkäisyä, matalan kynnyksen palveluja, vertaisryhmätoimintaa sekä perus- ja erityispalveluja, joiden tarvetta indikaattori kuvaa.		1	1	14,0/10,3	15,1/12,5					varhaiskasvatus: vanhemmuuden tuki; koulujen huoltajayhteistyö	elinvoima ja hyvinvointi
Päihtyneiden säilönnöt / 1 000 asukasta	Turvallinen elinympäristö	nuoret, työikäiset, iäkkäät	Rikos- ja jatkokeinoilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 3094.	Indikaattori ilmaisee päihtymyksen vuoksi säilöön otettujen osuuden tuhatta asukasta kohti. Turvallisuuteen ja järjestykseen liittyvä indikaattori, joka kertoo osaltaan myös viranomaisten aktiivisuudesta ja resursseista. Säilönnöt päihtymyksen vuoksi tehdään henkilön turvaamiseksi, mutta päihdeidenkäytöstä voi aiheutua myös monenlaista haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle sekä asukkaiden viihtyvyydelle. Päihtymys mm. madaltaa riskiä aggressiiviseen käyttäytymiseen. Päihdekiinniot ilmentävät osaltaan päihdeiden ongelmakäyttöä ja kertovat kuntien ennaltaehkäisevän päihdetyön onnistumisesta.			1		2,3				7,5 varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, nuorisotyö, etsivät nuorisotyö, nuorten paja; EPT	elinvoima ja hyvinvointi	

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta	Turvallinen elinympäristö	nuoret, työikäiset, iäkkäät	Rikos- ja pakkokeinoilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 3113.	Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti, mukaan lukien murhat ja tapot. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Ajalliset muutokset indikaattorissa kertovat väkivallan kehityksestä kunnan alueella. Indikaattori ei ole tarkka väkivallan kokonaiskuva vaan aikasarja kuvaa trendiä: kaikista väkivallasta poliisin tietoon tulee muutamasta prosentista 20 prosenttiin, ja ilmituloaste voi vaihdella vuosittain. Trendit ovat lähtökohtaisesti vertailukelpoisia muiden samankaltaisten kuntien (väestön koko, asukastiheys, demografiset tekijät, poliisipalvelujen saatavuus) välillä, koska väkivalta tulee ilmi pääosin muutoin kuin poliisin kohdennetulla valvonnalla, joka voi vaihdella kunnittain. Lievemmillä väkivallanteoilla on suurempi vaikutus vuosittaiseen lukuun, koska lievempi väkivalta on merkittävästi yleisempää kuin vakava väkivalta.	1	5,9	6,6 varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, nuorisotyö, etsivät nuorisotyö, nuorten paja	elinvoima ja hyvinvointi
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta	Turvallinen elinympäristö	nuoret, työikäiset, iäkkäät	Rikos- ja pakkokeinoilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 3114.	Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Kyseessä ovat sellaiset omaisuusrikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko, mm. varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Ajalliset muutokset indikaattorissa kertovat omaisuusrikosten kehittymisestä kunnan alueella. Indikaattori ei ole tarkka kokonaiskuva, mutta ilmentää hyvin ilmiön suuruusluokkaa kunnassa: omaisuusrikokset tulevat poliisin tietoon yleensä uhrien ilmoituksesta ja vakuutusyhtiöt edellyttävät usein rikosilmoitusta korvauskäsittelyä varten. Piiloon jäävät todennäköisimmin sellaiset teot, joissa omaisuus on vähäarvoista (alle omavastuuraajojen), joiden uhreilla ei ole vakuutusta tai teot eivät kuulu vakuutuksen piiriin. Näpistyksyet ja myymälävarkaudet vaikuttavat lukuun merkittävästi, minkä vuoksi trendit ovat lähtökohtaisesti vertailukelpoisia muiden samankaltaisten kuntien (väestön koko, asukastiheys, demografiset tekijät, poliisipalvelujen saatavuus, elinkeinorakenne) välillä.	1	9,9	40,3 perusopetus, lukio, etsivä nuorisotyö, nuorisotyö	elinvoima ja hyvinvointi
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1000 asukasta	Turvallinen elinympäristö	nuoret, työikäiset, iäkkäät	Rikos- ja pakkokeinoilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 3093.	Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Poliisin tietoon tulleet rikokset sisältävät ne rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Huumausainerikoksiin kuuluvat huumausaineen käyttörikokset, huumausainerikokset sekä törkeät huumausainerikokset. Ajalliset muutokset indikaattorissa kertovat huumausainerikollisuuden kehityksestä kunnan alueella, mikäli poliisin suorittamassa valvonnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Indikaattori ei ole tarkka huumausainerikollisuuden kokonaiskuva vaan aikasarja kuvaa trendiä (varauksin): valvonnan määrä vaikuttaa voimakkaasti indikaattoriin ja huumausainerikoksista poliisin tietoon tulee pieni osa. Tuloksia on tulkittava nämä tekijät huomioiden.	1		perusopetus, lukio, nuorisotyö, etsivä nuorisotyö	elinvoima ja hyvinvointi
Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1000 asukasta	Turvallinen elinympäristö	nuoret, työikäiset, iäkkäät	Rikos- ja pakkokeinoilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 3898.	Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden liikennerikkomusten sekä liikenteen vaarantamisen osuuden tuhatta asukasta kohti. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Ajalliset muutokset indikaattorissa kertovat liikenneturvallisuuden kehityksestä kunnan alueella, mikäli poliisin suorittamassa valvonnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Indikaattori ei ole tarkka liikenneturvallisuuden kokonaiskuva vaan aikasarja kuvaa trendiä (varauksin): valvonnan määrä vaikuttaa voimakkaasti indikaattoriin ja liikennerikoksista poliisin tietoon tulee pieni osa. Tuloksia on tulkittava nämä tekijät huomioiden. Tulokset eri kuntien välillä eivät ole vertailukelpoisia. Liikenneturvallisuutta parannettaessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti niihin paikkoihin kunnan alueella, joihin liikennerikokset keskittyvät muista syistä kuin, että poliisin kohdistaa niihin valvontaa.	1	8,9	16,6 varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, nuorisotyö, etsivä nuorisotyö	elinvoima ja hyvinvointi
Tehdyt toimet kunnassa								

Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 1 - 6-vuotiaista (sis. kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat)	Sivistystoimi	lapset	Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda): https://vipunen.fi . Tilasto muodostetaan ensimmäisen kerran toimintavuoden 2021 tiedoista ja julkaistaan vuoden 2022 aikana Opetushallinnon Vipunen-palvelussa.	Indikaattori ilmaisee varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden kaikkien lasten osuus prosentteina väestön 1 - 6-vuotiaista, sisältäen tiedot kunnallisista ja yksityisistä varhaiskasvatustoimijoista (yksityiset päiväkodit, perhepäivähoitajat ja ryhmäperhepäiväkodit). Varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaisesti varhaiskasvatustoimijat ovat vastuussa niin vaadittujen tietosisältöjen tallentamisesta kuin myös tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta Vardassa. Vardasta voidaan luovuttaa tietoja, mikäli viranomainen lakisääteisten tehtävien hoidossa tai tutkimusta tekevät tutkija tarvitsee Vardaan tallennettuja tietoja.	1			100	70	perusopetus	elinvoima ja hyvinvointi
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluuokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	Sivistystoimi	lapset	TEAvisari (THL). Sotkanet 5317.	Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluuokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. Kouluuokailusuositus antaa suuntaa-aviivat kouluuokailun ja ruokakasvatuksen toteuttamiseksi. Suositus kattaa ohjeistuksen kouluateriasta ja välipaloista aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä koulun kerhotoiminnassa. Kouluuokailun järjestäminen suosituksen mukaisesti on oppilaiden ja koko koulu yhteisön oppimisen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Kouluuokailusuosituksen mukainen kouluateria kattaa keskimäärin noin kolmanneksen oppilaan koko päivän energiantarpeesta. Kouluuokailu on osa kuntien strategiseen päätöksentekoon perustuvaa toimintaa ja kunta voi edistää oppilaiden hyvää ravitsemusta panostamalla kouluuokailun laatuun riittävällä resursoinnilla.	1		100	71	perusopetus	elinvoima ja hyvinvointi	
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	Sivistystoimi	lapset	TEAvisari. Sotkanet 471.	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden kouluista, joissa on yhteisesti sovittu kirjattu käytäntö tai toimintaohje päihdetyön käytön ehkäisemisestä sekä oppilaiden ja henkilökunnan tupakkatuotteiden käyttöön puuttumiseksi koulun alueella.	1		100		(museo): kunta avustaa	elinvoima ja hyvinvointi	
Päätömisesti hoidettujen museoiden ja teattereiden saavutettavuus 3/10/20 kilometrin päässä kotoa, % väestöstä	Kulttuuritoimi		Tilastokeskus: https://pxhopea2.stat.fi/sahkoiset_julkaisut/kulttuuritilasto/html/uom0012.htm (taulukko 13.2)	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden niistä hyvinvointialueen asukkaista, joilla Valtionosuusjärjestelmän piirissä olevien päätömisesti hoidettujen museoiden ja teattereiden saavutettavuus on 3/10/20 kilometrin päässä kotoa. Indikaattori kuvaa kulttuuripalvelujen saavutettavuutta. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia.	1					elinvoima ja hyvinvointi	
Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit/1000 asukasta	Kulttuuritoimi		Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen. https://vipunen.fi/fi-fi/layouts/15/xviewer.aspx?id=fi-fi/Raportit/Tutkintoon%20johtamaton%20koulutus%20-%20Opetustunnit%20-%20koulutusala.xlsb (Valitse suodattimista "Oppilaitostyyppi" → "Kansalaisopisto" → "Kulttuuriala", uusien tilastovuosi ja omaa kuntasi).	Indikaattori ilmaisee kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit/1000 asukasta hyvinvointialueella. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia.	1				kansalaisopisto	elinvoima ja hyvinvointi	
Kirjastokäynnin / asukas	Kulttuuritoimi		Kirjastotilasto: https://tilastot.kirjastot.fi/ (Valitse: oma kuntasi, uusien tilastovuosi, Kirjaston käyttäjät → Fyysiset käynnit. Luku laskettava itse per asukas.)	Indikaattori ilmaisee kirjastokäyntien lukumäärän/asukas. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia. Maksuttomina ja kaikille avoimina tiloina kirjastot ovat myös tärkeitä kohtaamispaikkoja, tiedonvälityskanavia ja lisäävät asukkaiden osallisuutta.	1	7,837454665	5,77495681		kirjasto	elinvoima ja hyvinvointi	
Kirjojen kokonaislainaus / asukas	Kulttuuritoimi		Kirjastotilasto. https://tilastot.kirjastot.fi/ (Valitse: oma kuntasi, uusien tilastovuosi, Lainaus → Kokonaislainaus. Luku laskettava itse per asukas.)	Indikaattori ilmaisee kirjojen kokonaislainauksen/asukas. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia. Maksuttomina ja kaikille avoimina tiloina kirjastot ovat myös tärkeitä kohtaamispaikkoja, tiedonvälityskanavia ja lisäävät asukkaiden osallisuutta.	1	11,6933729	13,6370991		kirjasto	elinvoima ja hyvinvointi	
Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä / 1000 asukasta	Kulttuuritoimi		Kirjastotilasto: https://tilastot.kirjastot.fi/ (Valitse: oma kuntasi, uusien tilastovuosi, Kirjaston tapahtumat ja käyttäjäkoulutus → Tapahtumat → Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia yhteensä. Luku laskettava itse per asukas.)	Indikaattori ilmaisee kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrän / 1000 asukasta. Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia. Maksuttomina ja kaikille avoimina tiloina kirjastot ovat myös tärkeitä kohtaamispaikkoja, tiedonvälityskanavia ja lisäävät asukkaiden osallisuutta.		n/a	n/a		kirjasto	elinvoima ja hyvinvointi	
Lähiiliikuntapaikat ja liikuntapaistot	Liikuntatoimi		1) Lipas.fi-tietokanta: https://www.lipas.fi/tilastot , 2) OKM:n liikuntaindikaattori-tietokanta (https://minedu.fi/liikuntaindikaattorit), 3) kunnan omat tiedot	Tarkasteltavia asioita: 1) Liikuntapaikkojen lukumäärä/1000 asukasta (https://www.lipas.fi/tilastot/liikuntapaikat), 2) kunnan liikuntatoimen toimintamenot EUR /asukas + kunnan investoinnit liikuntaan EUR / asukas (https://www.lipas.fi/tilastot/talous), 3) Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja tarve (https://www.lipas.fi/liikuntapaikat ja kunnan omat tiedot). Katso lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriön Lasten ja Nuorten liikuntaindikaattoreiden tietopalvelusta kuntasi tilanne: https://minedu.fi/liikuntaindikaattorit . Kaiken tämän tiedon perusteella voidaan arvioida onko tilanne kunnassa hyvä.	1		18,58		liikuntatoimi	elinvoima ja hyvinvointi, joustava työ ja asuminen	
Oppilaitoksen fyysiset työolot häiriinneet opiskelua, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Tekninen toimi	lapset ja nuoret	Kouluterveyskysely (THL). Sotkanet 5368-5370.	Indikaattori ilmaisee niiden lasten/nuorten osuuden (%), jotka kokevat, että oppilaitoksen fyysiset työolot ovat häiriinneet opiskelua (liika kuumuus, kylmyys, tunkkaisuus, epämiellyttävä haju, ahtaus, melu, kirkkaus tai hämärä). Koulut ovat monissa kunnissa tärkein kunnan ylläpitämä rakennusmassa, joka voi aiheuttaa terveyshaittaa.	1	1			perusopetus, lukio, tekninen toimi	elinvoima ja hyvinvointi	

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista	Tekninen toimi	lapset	Asunnot ja asuinolot -tilasto (Tilastokeskus). Sotkanet 190.	Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Asuminen on tärkeä elolojen ja hyvinvoinnin osa-alue, joka on yhteydessä myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin. Asumista kuvaavat indikaattorit kertovat alueen tilanteesta ja tarpeista väestön elinolojen, hyvinvoinnin edistämisen ja eriarvoisuuden kaventamisen näkökulmista.	1	1	26	28,1	joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi	
Enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvat, % 7-12 -vuotiaista	Tekninen toimi	lapset	Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE). https://liiteri.ymparisto.fi/ (Tilastot → Valitse alue → Valitse aluetyyppi: kunta → Valitse esitystaso: kunnittain → Valitse tilastot: Kauppa ja palvelut → Koulut → Ala-asteiden saavutettavuus, ala-asteikäiset → Prosentti → Enintään 2km → Valitse vuodet: uusin mahdollinen → Laske). Huom. ota rasti kaikista muista kohdista pois.	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden enintään kahden kilometrin etäisyydellä ala-asteesta asuvien osuuden kaikista ala-asteikäisistä (7-12v). Indikaattori kuvaa palveluiden saavutettavuutta.			52,1	58,2	perusopetus joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi	
Enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä	Tekninen toimi	iäkkäät	Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE). https://liiteri.ymparisto.fi/ (Tilastot → Valitse alue → Valitse aluetyyppi: kunta → Valitse esitystaso: kunnittain → Valitse tilastot: Kauppa ja palvelut → Vähittäiskaupat → Päivittäistavarakaupat → Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, ikäänntyneet → Prosentti → Enintään 500m → Valitse vuodet: uusin mahdollinen → Laske. Huom. ota rasti kaikista muista kohdista pois.	Indikaattori ilmaisee enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavarakaupasta asuvien 75 vuotta täyttäneiden prosenttiosuuden. Indikaattori kuvaa palveluiden saavutettavuutta.	1		29,2	32,4	joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi	
Enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistysalueista asuvat, % väestöstä	Tekninen toimi		Elinympäristön tietopalvelu Liiteri (SYKE). https://liiteri.ymparisto.fi/ (Tilastot → Valitse alue → Valitse aluetyyppi: kunta → Valitse esitystaso: kunnittain → Valitse tilastot: Virkistys- ja viheralueet → Virkistykseen soveltuvat alueet → Lähivirkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus → Prosentti → Enintään 1000m → Valitse vuodet: uusin mahdollinen → Laske. Huom. ota rasti kaikista muista kohdista pois.	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden niistä kunnan asukkaista, jotka asuvat enintään 1 kilometrin päässä virkistykseen soveltuvista alueista, joiden pinta-ala on vähintään 1.5 hehtaaria. Virkistysalueet lisäävät tutkimusti terveyttä ja hyvinvointia.			100	100	tekninen toimi joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi	
Ulkona, yömajoissa, tilapäissuojissa ja laitoksissa olevat yksinäiset asunnottomat / 1 000 asukasta	Tekninen toimi	työikäiset	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA). Sotkanet 484.	Indikaattori ilmaisee yömajoissa, tilapäissuojissa ja laitoksissa asuvien yksinäisten osuuden tuhatta asukasta kohti. Asunnottomista ilmoitetaan asunnottomat yksinäiset yhteensä sekä siitä ulkona, tilapäissuojissa, yömajoissa ja laitoksissa asuvat yksinäiset yhteensä (ei sisällä tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona asuvia).	1	1	0	0,2	joustava työ ja asuminen, elinvoima ja hyvinvointi	
Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia)	Ympäristötoimi	kaikki	Suomen Ympäristökeskus SYKE. Data: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Kartat_ja_tilastot/Ilman_epapuhauksien_paastot (Ohje: Valitse otsikko "Päästöt kartalla" ja sen alta etene seuraavasti: Vuosi: Uusin, Luokka: Kokonaispäästöt, Päästöt: Pienhiukkaset PM2.5). Valitse kartan yläosasta "kunnat" (ei "ruudukko"). Karttaa voi suurentaa valinnan tarkentamiseksi. Kohdistamalla kursorin tiettyyn kuntaan saa näkyviin valintojen mukaisen päästömäärän kyseisessä solussa. Jatkossa on tulossa Kausal Oy:n laskema päästöarvio vuosittain perustuen Syken ALas-kasvihuonekaasupäästölaskentaan. Nämä tiedot tulevat noin vuoden viiveellä.	Indikaattori ilmaisee Suomen tärkeimmän ympäristömyrkyn eli primääristen pienhiukkasten (PM2.5) päästöä. Kokonaispäästöissä yhdistyvät energiantuotannon, teollisuuden, liikenteen, jätteiden ja maatalouden päästöt. Pienhiukkaset aiheuttavat hengitettynä hengitysoireiden pahentumista ja sydän- ja verisuonielimistön tauteja kuten sydäninfarkteja ja aivohalvauksia. Ne myös lisäävät keuhkosyövän riskiä.			0,11		elinvoima ja hyvinvointi	
Melusta kärsivien ihmisten määrä kunnittain, yli 55 dB vuorokausitaso tai 50 dB yöaikaan (yli 100 000 asukkaan kaupungit)	Ympäristötoimi	kaikki	Ympäristömeludirektiivin pohjautuvat meluselvitykset	Selvitys ilmaisee melusta kärsivien ihmisten määrän hyvinvointialueen yli 100 000 asukkaan kaupungeissa. Melua pidetään terveydelle haitallisena, kun sen arvo ylittää 55 desibeliiä. Yli 100 000 asukkaan kaupungeilla arviointivelvoite EU-meludirektiivin perusteella.			n/a		elinvoima ja hyvinvointi	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa										
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 5333.	Indikaattori ilmaisee toimiko kunnassa erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	1					elinvoima ja hyvinvointi
					1	1	100	89	on	elinvoima ja hyvinvointi

Hyvinvointikertomus hyväksytty valtuustossa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 5143.	Indikaattori ilmaisee onko kunnassa laadittu kunnanvaltuuston hyväksymä terveydenhuoltolain 12 §:n mukainen laaja hyvinvointikertomus.	1													
Väestöryhmien välisen terveyserojen raportointi valtuustolle	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 5144.	Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa raportoitu väestöryhmien välisiä terveyseroja valtuustolle esimerkiksi sosioekonomisen aseman, koulutuksen tai sukupuolen mukaan.	1	1	1	100	62	???	on		elinvoima ja hyvinvointi					
Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 5145.	Indikaattori ilmaisee, onko kunnan verkkosivuilla tarkasteltavissa kuvaus kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja -keinoista.	1	1	1	100	68		kirjataan selkeämmin, miten voi osallistua ja vaikuttaa, kootaan tiedot yhteen	viestintä ja vuorovaikutteisuus						
Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 468.	Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa tehty hallinnollinen päätös ennakoarvioinnin (EVA) käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa (esim. sukupuoli- ja vaikutusvaikutukset, lapsivaikutukset, sosiaaliset vaikutukset, mielenterveysvaikutukset, eri väestöryhmiin kohdistuvat vaikutukset, vaikutukset alueellisiin eroihin).	1		1	100	39		on tulossa...	viestintä ja vuorovaikutteisuus						
Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohdossa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 469.	Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa päätetty turvallisuussuunnitelman perusteella toimenpiteistä kunnanvaltuustossa tai kunnanhallituksessa.			1	0	53	???		elinvoima ja hyvinvointi						
Liikunnan edistäminen kunnassa: TEA-pistemäärä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		<	Indikaattori ilmaisee liikunnan edistämistä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämistäktiivisuutta.			1	70	72		kunnassa	elinvoima ja hyvinvointi						
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		TEAvisari (THL). Sotkanet 470.	Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa asetettu tavoitteet ja laadittu tarkemmat toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi. Ikääntyneiden osuus kuntien asukkaista lisääntynyt voimakkaasti tulevina vuosina, jolloin myös iäkkäiden palvelutarve lisääntyy. Hyvä ravitsemustila on ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edellytys, sillä se pitää yllä toimintakykyä, ehkäisee sairauksia tai lykkää niitä ja nopeuttaa sairauksista toipumista. Hyvä ravitsemustila myös parantaa ikääntyneen kotona asumisen mahdollisuuksia. Ikääntyneet ovat muuta väestöä alttiimpia vaje- ja ravitsemukselle, joka aiheuttaa inhimillistä kärsimystä sekä mittavia lisäkustannuksia yhteiskunnalle ja terveydenhuollolle. Vastuu ikääntyneiden hyvän ravitsemuksen toteutumisesta jakautuu sekä alueille että kunnille. Vanhuspalvelulaki velvoittaa kuntia tarjoamaan ikääntyneille terveysneuvontaa ja huolehtimaan, että kunnassa on riittävästi ravitsemuksen erityisasiantuntijaa. Alueet puolestaan vastaavat ikääntyneiden ravitsemuksesta osana ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalveluita.			1	100	31	???			elinvoima ja hyvinvointi					
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa: Laadullinen itsearviointi																		
Itsearviointi hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4. Lisätietoja TEAvisarista: https://teavisari.fi/teavisari/fi/kartta (→ Tulokset → kuntajohto)	Esim: • Voimavarat, osallistuneet tahot ja roolit (monialaisuus, asukkaat, yritykset, järjestöt, yhdistykset, poliisi, seurakunnat jne.) • Valmisteluajankäyttö • Miten raportoidaan tuloksista asukkaalle ja poliittisille päättäjille • Käsitteily- ja hyväksymisprosessi • Onko käytetty kuntastrategian laadinnassa • Onko käytetty kunnan hyte-toimintasuunnitelmassa • Miten on osa taloussuunnittelua • Onko käytetty yhdyspintapalvelujen kehittämisessä	1							-> JORY	elinvoima ja hyvinvointi					

Itsearviointi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyön rakenteesta, resurssista ja prosessista	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4. Lisätietoja TEAVISARISTA: https://teavisari.fi/teavisari/fi/kartta (→ Tulokset → kuntajohto)	Esim: • Millaiset resurssit on kunnan hyvinvointikoordinaattorilla? • Miten monialainen hyvinvointijohtoryhmä on työskennellyt? • Miten yhteistyö muiden koordinaattoreiden tms kanssa on toteutunut; osallisuuskoordinaattori, väkivallanehkäisy-/turvallisuuskoordinaattori, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori tms. • Miten eri ohjelmatyöt on koottu yhteen	1		
Itsearviointi kuntien opiskeluhoitoyhmiön toiminnasta	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4. Lisätietoja TEAVISARISTA: https://teavisari.fi/teavisari/fi/kartta (→ Tulokset → kuntajohto)	Esim. johtamisen rakenteet, edellytykset integroidulle hyte-toiminnalle, yhdyspintojen huomioiminen, monialaisuus			
Itsearviointi kunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteiden vahvuudesta	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4.	Esim. onko kunnassa: 1) lakisääteinen ehkäisevän päihdetyön toimielin (ks. https://teavisari.fi/teavisari/fi/kartta → Tulokset → kuntajohto), 2) monialainen ehkäisevää päihdetyötä toimeenpaneva työryhmä, 3) ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava yhdyshenkilö tai koordinaattori, 4) toimintasuunnitelma, johon ehkäisevä päihdetyö sisältyy.	1		
Itsearviointi järjestöjen, seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4. Lisätietoja TEAVISARISTA: https://teavisari.fi/teavisari/fi/kartta (→ Tulokset → kuntajohto)	Esim. onko kunta esimerkiksi nimennyt henkilön joka vastaa yhdistysyhteistyöstä, ja millaiset ovat resurssit (a. avustukset järjestöille ja yhdistyksille euromääräisinä/asukas, b. kunnan tilojen käytön maksuton hyödyntäminen järjestö-/yhdistystoimintaan)?			
Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4. Katso lisäksi Kuntaliiton elinvoimaindikaattori: https://www.kuntaliitto.fi/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/elinvoimaindikaattori	Esim. yritysten kasvu, avoimet työpaikat, työvoimapula versus työttömyys, työllisyysaste	1		
Maahanmuuttajien kotouttamisen edistäminen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Laadullinen, itsearviointi skaalalla 0-4.	Itsearviointi apuna voi käyttää Työ- ja elinkeinoministeriön "Kotoutumisen indikaattorit" -tietokantaa: https://kototietokanta.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kotoutumisenindikaattorit Kunnan kotoutumisen edistämistä voi arvioida myös esimerkiksi seuraavien muuttajien kautta: • Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut kunnassa • Kunnan peruspalveluiden soveltaminen maahanmuuttajille • Kotoutumisen strateginen kehittäminen kunnassa • Kotoutumista edistävän toiminnan koordinoiminen ja siihen liittyvä yhteistyö • Etniset suhteet, osallisuus sekä kielen ja kulttuurin ylläpitäminen ja kehittäminen • Työnantajapolitiikka, kunnan henkilöstö ja osaamisen kehittäminen			
Vuokra-asuntojen osuus kunnan eri osissa / kaupunginosittain	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa		Vuokra-asuntojen osuus kunnan eri osissa / kaupunginosittain	Tarkastellaan kunnan vuokra-asuntojen osuutta kunnan eri osissa / kaupunginosittain, joka kuvaa mm. asukkaiden sosioekonomista eriytymistä.			

-> JORY

elinvoima ja hyvinvointi

-> o-huollon ohjausryhmä

elinvoima ja hyvinvointi

-> JORY

elinvoima ja hyvinvointi

-> JORY

elinvoima ja hyvinvointi

elinvoima ja hyvinvointi

-> Anni

elinvoima ja hyvinvointi,
joustava työ ja asuminen

joustava työ ja asuminen